

YTTRANDE

2021-10-29

Ju2021/02755

Justitiedepartementet

Ju.remissvar@regeringskansliet.se

Ju.L5@regeringskansliet.se

Remissvar – Betänkandet av Utredningen om stärkt rätt till skadestånd för brottsoffer, SOU 2021:64.

Inledning

Unizon tackar för möjligheten att få yttra sig över betänkandet av Utredningen om stärkt rätt till skadestånd för brottsoffer. Unizon är ett riksförbund som samlar över 130 kvinnojourer, tjejjourer och ungdomsjourer samt jourer specialiserade på sexuella övergrepp. Tillsammans arbetar vi för ett jämställt samhälle fritt från våld. Genom att erbjuda stöd och skydd, samt arbeta förebyggande och med påverkan kämpar jourerna varje dag, året runt, för våldsutsatta kvinnor och barns rättigheter och ett liv fritt från våld. Allt utifrån en kunskap om våld, kön, genus och makt.

Unizon anser att utredningen borde benämna mäns våld mot kvinnor och barn i linje med regeringens nationella strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, med andra ord skriva ut att det är mäns våld mot kvinnor och barn. I bilaga tre under C. Brotts i nära relation; olaga hot, misshandel och grov kvinnofridskränkning, D. Sexualbrott mot vuxna; våldtäkt och grov våldtäkt samt E. Sexualbrott mot barn; våldtäkt mot barn och grov våldtäkt mot barn, visar samtliga fall att gärningsmannen är en eller flera män och brottsoffren en kvinna eller flicka. Det uttalade syftet med uppdraget för utredningen har varit att stärka brottsoffrets ställning och minska skadeverkningarna av brott. Då är det grundläggande att rätt språk används och att utredningen visar på att de vet och återspeglar hur vardagen ser ut för väldigt många kvinnor och flickor i dagens Sverige.

Förslag 6.4.2 Brotts i nära relation

Förslag: Det ska särskilt beaktas om handlingen riktat sig mot någon som den skadeståndsskyldige har eller tidigare har haft ett nära förhållande till. Omständigheten ska införas som en del i punkten 4.

Unizon *tillstyrker* förslaget i stort med tillägget att en princip om särskild ersättning för det ekonomiska våldet. Det ekonomiska våldet försvårar kvinnans livssituation långt efter att relationen har upphört, då det ekonomiska våldet gör att kvinnan ofta lämnas med stora

skulder och betalningsanmärkningar, eftersom mannen har tagit lån eller krediter i kvinnans namn.

6.4.3 Handlingar som tagits upp med ett tekniskt hjälpmedel under förhållanden som inneburit risk för att upptagningen sprids

Förslag: Vårt förslag: Det ska särskilt beaktas om handlingen tagits upp med ett tekniskt hjälpmedel under förhållanden som inneburit risk för att upptagningen sprids. Omständigheten ska införas som en del i punkten 5.

Unizon *tillstyrker* förslaget.

6.4 Flera personer tillsammans mot den skadelidande

Förslag: Det ska särskilt beaktas om handlingen utförts av flera personer tillsammans mot den skadelidande. Omständigheten ska införas i en ny punkt, punkten 6.

Unizon *tillstyrker* förslaget.

8.4.4 Förslag om särskild anhörigersättning

Förslag: Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet genom brott orsakat en annan persons död, ska betala särskild anhörigersättning till de som stått den avlidne särskilt nära. Detta ska dock inte gälla om det är uppenbart oskäligt.

Unizon *tillstyrker* förslaget med tillägget att det införs en princip för särskild anhörigersättning till barn vars mamma blir mördad av pappan.

Ett fungerande ersättningsystem

För våldsutsatta kvinnor idag finns det inte ett fungerande rättssystemet. Enligt BRÅ så är det endast fem procent av *anmälda* våldtäkterna som leder till fällande dom. Realiten för kvinnor blir då att det råder mer eller mindre straffrihet när det gäller sexuella övergrepp och våldtäkt mot kvinnor.

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Den nya lagstiftningen ska träda i kraft den 1 juli 2022.

Unizon ställer sig bakom förslaget att lagen ska träda i kraft den 1 juli 2022.

Stockholm 2021-11-29

Rebecka Andersson, generalsekreterare Unizon

Underlaget är framtaget av Maria Björsson, Sakkunnig Kvinnofrid, Unizon